

Sygn. akt I ACz 420/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

<i>Przewodniczący:</i>	<i>SSA Anna Gawelko</i>
------------------------	-------------------------

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2014 roku na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...) *Towarzystwo (...) w W.*

przeciwko *Przedsiębiorstwu Produkcyjno - Handlowemu (...) Sp. z o.o. w R.*

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego w Rzeszowie

z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt VI GC 236/13

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie go od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu Sąd podał, iż brak jest podstaw do zwolnienia pozwanego od obowiązku uiszczenia wymaganych kosztów sądowych, gdyż nie przedłożył on jakichkolwiek dokumentów obrazujących jego faktyczną sytuację finansową. Oznacza to, że tak lakoniczny wniosek nie mógł zostać uwzględniony i z tego powodu został oddalony, jako że nie została wykazana trudna sytuacja finansowa uniemożliwiająca uiszczenie kosztów sądowych.

Na powyższe postanowienie pozwany złożył zażalenie, w którym polemizując z rozstrzygnięciem Sądu ponownie podał, iż znajduje się w trudnej sytuacji finansowej z uwagi na posiadane zadłużenie i trwające działania restrukturyzacyjne spółki. Zarzucił, że Sąd Okręgowy nie zweryfikował twierdzeń pozwanego w tym zakresie, poprzez wezwanie go o przedłożenie odpowiednich dokumentów.

Z tych też względów pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie go od kosztów sądowych w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań związanych z prowadzeniem

działalności gospodarczej, a koszty dochodzenia swych praw przed sądem powinny być w kalkulowane przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą w koszty tej działalności i uwzględnione przy planowaniu wydatków.

Ponadto zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono stronom, które nie mają dostatecznych środków, by je ponieść, o ile wykażą one swą trudną sytuację finansową.

Oceny przesłanek zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (Dz.U. 2005, nr 167, poz. 1398 z póź. zm.) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słusznych praw i stanowi w istocie formę pomocy udzielanej przez Skarb Państwa.

Zgodnie z art. 103 uksc sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Oznacza to nałożenie na osobę prawną obowiązku wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez przedstawienie dokumentów, które pozwolą określić jej sytuację majątkową, zaś ich rodzaj zależy od rodzaju i charakteru osoby prawnej ubiegającej się o zwolnienie. Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 kpc poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wniosek (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2013r., sygn. akt IV CZ 144/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.09.2007r., sygn. akt IV CZ 51/2007).

W świetle powyższego poglądu nie było podstaw do wzywania pozwanego o uzupełnienie jego wniosku o istotne dokumenty finansowe spółki, skoro we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (zawartym w apelacji) podał on - choć bardzo lakonicznie - informacje dotyczące jego sytuacji finansowej (k. 396), które nie zostały jednak poparte jakimikolwiek dowodami.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, by uwzględnić przedmiotowe zażalenie.

Słusznie bowiem Sąd Okręgowy zauważył, iż pozwany nie wykazał braku środków na pokrycie wymaganej opłaty. Nie przedłożył dokumentów obrazujących jego sytuację majątkową, jak np. historii rachunku bankowego za ostatnie trzy miesiące, raportów kasowych, ksiąg handlowych, rachunku zysków i strat, bilansu, wykazu mienia ruchomego i nieruchomości, co byłoby istotne do całościowej oceny kondycji finansowej pozwanej spółki.

Biorąc pod uwagę jedynie dane wskazane we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, tj. trwające intensywne działania restrukturyzacyjne, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie wskazują na brak możliwości uiszczenia wymaganej na tym etapie postępowania opłaty sądowej od apelacji w kwocie 12.512 zł.

Poza tym, strata czy zadłużenie nie świadczy zawsze o złej kondycji finansowej przedsiębiorstwa, gdyż wynikać ona może między innymi z czynionych inwestycji, czy zakupów.

Dysponując zatem jedynie ogólnymi informacjami dotyczącymi problemów finansowych pozwanej spółki, Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił jej możliwości płatnicze.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.